Али НИЁЗ

ТАҚДИР ҚЎНҒИРОҒИ

Қисса

Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа
ижодий уйи – 2017

УЎК 821.512.133
КБК 84 (5Ў)6
Н 55

Ниё, Али

Тақдир қўнғироғи / Али Ниёз. Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи 2017. – 216 б.

Ёзувчи Али Ниёзнинг ушбу қиссасида бир инсоннинг руҳий қийноқлари, қувончу изтироблари қизиқарли воқеалар воситасида моҳирлик билан қаламга олинган. Асар ҳаётий лавҳаларга бой. Шунинг учун ҳам мутолаа асносида асар қаҳрамонларини кўргандек, қаердадир суҳбатлашгандек бўлаверасиз. Китоб ана шу жиҳатлари билан ўқувчилар эътиборини қозонади деган умиддамиз.

УЎК 821.512.133
КБК 84 (5Ў)6

© Али Ниёз
© Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2017

ISBN 978-9943-4911-2-0

ҒОЙИБДАГИ ОДАМ

Телефон яна жиринглади. Гўшакни кўтариб, «Алло», дедим – жимлик... Мен гапира бошладим. Телефон қилган одам менинг гапимни эшитиб турарди.

Ҳар куни худди келишилгандай айнан соат учларда қўнғироқ бўлади. Мен ҳам қадрдон дўстимга гапиргандай, тинмай жаврайвераман. Миямга қандай фикр келса, гапиравераман, гапиравераман. У жим тинглайди. Сас чиқармайди. Мен бу ҳолатга ўрганиб қолган эдим. У гўшакни қўйиб қўйишидан қўрқаман. Шунинг учунми, қизиқ-қизиқ воқеаларни гапираман. Беихтиёр гўшакни қўйиб қўймасин деб, кулдирадиган ҳангомалардан ҳам айтаман. У нима учундир кулмайди ҳам. Гапириб-гапириб чарчаганимдан сўнг, энди бўлди, бугунча етар дейман. Унга соғлик тилайман. У гўшакни қўяди, қисқа «дуд-дуд-дуд» деган овоз келади.

Хонамда қолиб, ўзимга тааллуқли ишларни бажараман-да, асосан, эртанги кунга тайёргарлик кўраман. Эртага нима десам бўлади. Режа туза бошлайман. Янги-янги ҳангомаларни топишга

ҳаракат қиламан, чунки у гўшакни тўсатдан қўйиб қўйиши мумкин.

Эртасига яна янги иш куни бошланади. Бошқача бўлиши мумкин ҳам эмас. Ходимлар билан саломлашиш, бошлиқнинг хонасига кириб топшириқ олиш, қоғозлар ичига кириб рақамларни ахтариш – касбим шундай. Бу касбни Худо раҳмат қилгур опам танлаб берган.

Иш билан оввора бўлиб соат уч бўлганини сезмай қолибман. Бирдан телефон жиринглади, гўшакни олдим. Яна жимлик...

Саломлашиб, аҳволини сўрадим. Иложи бўлса бир оғизгина гапиришини, бу ҳолат узоқ давом этмаслигини, фақат менинг гапиришим билан иш битмаслигини тушунтириб, уни ҳам гапиришга ундадим. «Мен жуда чарчадим», – дедим, овозимни баландлатиб. У чуқур нафас олди. Аниқ ҳис қилдим, миямга ҳадеганда қизиқ фикр келавермади. Ўйлай бошладим: «Узундан-узоқ ҳангомаларим унга нима учун керак? Нега ўзини таништирмайди? Ким ўзи телефон қилаётган? Аёлми? Эркакми? Нега энди ҳадеб унга ёқадиган ёлғон-яшиқ воқеаларни тўқиб, унинг кўнглини овлашим керак? Нима учун? Ахир уни танимасам?» – деган савол бошимда тинимсиз айлана-

ди. Гўшакни столим устига қўйиб қўйдим-да, унга қараб гапирмасдан ўтиравердим...

Энди телефон соат учда жиринглаcа ҳам, гўшакни олмайман, хонамдан чиқиб кетаман. Соат тўртдан кейин гўшакни қўлимга олдим, узун «дуд-дуд» деган овозни эшитгач, жойига қўйдим.

Ишни якунлаб уйга кетар эканман, соат учда бўладиган қўнғироқнинг жаранги миямни тарк этмасди. Мени эшитиб жим ўтирадиган одам турли қиёфада гавдаланиб, баъзан у келишган йигит, зум ўтмай чиройли қиз ёки гўзал аёл қиёфасида кўринса, гоҳида қандайдир менинг устимдан кулаётган телбасифат одам, дарвеш бўлиб, гоҳо бадбашара, исқирт махлуқ устимга бостириб келаётгандай туюларди. Хуллас, адоғи йўқ бу ўйлардан қочишнинг иложини тополмадим. Уйга хаёлим паришон бўлиб кирар эканман, ўзимни чалғитиш учун қўлимга дуч келган китобни олдим. Машҳур ёзувчининг маймун етаклаган одам ҳақидаги ҳикоясини ўқий бошладим. Бу воқеалар хаёлимни жамлашга ёрдам бермади. Балки тескари таъсир қилди. Қандайдир қўрқинчли махлуқнинг ҳамласини қайтаришга шайланган одамдай ўзимни ҳимоя қилиш учун кўчага чиқдим.

Шаҳарга тун чўккан. Ҳаво тоза, осмон тўла юлдузлар, бири-биридан чиройли. Ана у юлдуз

Ҳулкар, Зуҳро, Катта айиқ, буниси Темирқозиқ, Тарози, Беш оғайни, униси Етти оғайни. Қаранг, уч оғайни юлдузлар ҳам бор экан, осмоннинг кўркига кўрк қўшиб, безаб турган бу юлдузлар тўғрисида бир вақтлари момомдан эшитганман.

Юлдузлар бирин-кетин ярқираб осмон гумбазида тартибсиз ва тартибли жойлаштирилган нималарнидир эслатар, назаримда, улар зимдан ерни кузатаётгандай туюларди. Қайсидир журналда ўқиган эдим, осмон очиқ бўлганда август ойлари кечаси беш мингтача юлдузни санаш мумкинлиги, кейин одам адашиб кетиши ҳақида ёзишган эди. Эринмай санай бошладим. Бир, икки, уч, тўрт, беш... мингларга борганимда чалғиб кетдим.

Сомон йўлини томоша қила бошладим. Тангрининг бу қудратига, табиатнинг ҳеч ерда такрорланмас мўъжизасига қойил қолмай иложинг йўқ. Осмон худди катта бир денгиз, унга юлдузлар шундай жойлаштирилганки, коинотдаги бу ажойиб манзарани томоша қилиб, инсоннинг ақли бу ҳукм олдида нақадар ожиз эканлигига беихтиёр ишонасан. Яратганга шукроналар айтасан...

Яна иш. Корхонанинг барча ҳисоб-китоблари менинг зиммамда. Қўл остимдаги ходимларга керакли топшириқларни бердим-да, хонамга қа-

малиб олдим. Вақт шундай тез ўтардики... Зум ўтмай соат уч бўлиб қолди. Телефон жиринглади. Гўшакни олдим, жимлик, аста гап бошладим: «Ҳангомалар тугади, менга бошқа телефон қилманг, илтимос. Агар иш шундай давом этаверса, жинни бўлиб қоламан». У жим тингларди. «Гўшакни қўяман», дедим. «Энди хайр. Охирги марта хайрлашайлик. Ҳақиқатан, сизга жуда ўрганиб қолган эканман. Гапирмасангиз ҳам нафас олишингизни эшитдим-ку. Омон бўлинг. Мендан хафа бўлманг», деб гўшакни қўйдим. Дақиқа ўтмай телефон яна жиринглади. Хаёлимда телефон жаҳл билан жиринглагандай бўлди. Кўзимни узмай гўшакка қараб турдим. Бу сафар ундан ҳам қаттиқ жиринглади назаримда. Гўшакни олдим. Жимлик.

– Нима ишингиз бор? Айтинг, ахир мендан нима истайсиз?! – дедим тоқатим тоқ бўлиб.

Жимлик ҳамон давом этар эди. Мен ҳам жим туравердим. Узоқ кутдим. Тўғриси, чарчаб кетдим. Гўшакни столим устига қўйдим-да, ишларимни қила бошладим. Соатга қарасам, тўрт. Гўшакни жойига қўйиб қўйдим.

Менга ҳар доим соат уч билан тўртгача қўнғироқ қилинар эди. Соат учдан тўртгача телефонни ўчириб қўйсам-чи? Кашфиётимдан ўзим

севиниб кетдим. Ҳақиқатан ҳам, нега олдин шу фикр миямга келмади экан-а? Балки мен телефон билан гаплашишга жуда ўрганиб қолгандирман?

Эртаси куни соат учдан тўртгача хонамдаги телефонни ўчириб қўйдим.

Қўл телефонимга хабар келди. «Илтимос, соат учда телефонингизни ўчирманг. Сиз учун бир соат гаплашиш шунчалик қийинми? Агар сўзлашишни хоҳламасангиз, гўшакни кўтариб столингиз устига қўйиб қўйинг. Бу ишингиз яхшиликка олиб келмайди».

Ҳайрон қолдим. Қўл телефоним рақамини қаёқдан билади? Нима учун хабар жўнатувчининг телефон рақами йўқ? Наҳотки менинг гапларим унга шунчалик қизиқ бўлса?! Ўзи нималар бўляпти? Агар бирон кимсага шу тўғрида айтсам, ҳечам ишонмайди. Мени телбага чиқариши аниқ. Яна қўрқитиши ортиқча. Мени қаёққа бошлаяпти бу?..

Мен, хаёлим паришон бўлиб, баъзан ўзим билан ўзим гаплашадиган одат чиқардим. Ишхонадагилар, оила аъзоларим ҳам ҳайрон.

Обдон ўйлаб кўриб, якуний қарорга келдим. Хонамни соат учларда ичидан бекитдим-да қўнғироқни кута бошладим. Мақсадим, то гўшакни қўйгунча гапириш, у билан дардлашиш. Унга

ўзим ҳақимда кўпроқ сўзлашни маъқул кўрдим. Соатга қараб турибман, роппа-роса уч бўлди. Телефон жиринглади. Гўшакни олдим. Саломлашиб, қўл телефонимга юборган хабари учун раҳмат айтдим. Ундан озроқ гина ҳам қилдим. У ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга эмаслигимни билдирдим. «Агар мен билан суҳбатлашиш ниятингиз бўлса, ўзингиз ҳақингизда бирон-бир ишора билан билдирсангиз яхши бўларди», дедим.

– Сизни бирон кимса менга қарши ёлламаганми? Шунга ишонтиринг, – дедим.

Яна жимлик.

Касбим иқтисодчи. Ўттиз беш йилдирки ҳисобчи бўлиб ишлайман. Қилаётган ишимдан мамнунман. Ташкилотнинг иқтисодий тикланишига анча-мунча ҳиссам қўшилган. Шунинг учун ҳам ўзимга яраша обрў-эътиборга эгаман. Тўрт нафар фарзандим бор. Иккита қиз, иккита ўғил. Ҳаммаси олий маълумотли. Рафиқам олий тоифали шифокор. Кўринишим ихчам. Бўйим бир метру етмиш саккиз сантиметр. Бошимнинг сиғими эллик олти, оғирлигим етмиш саккиз килограмм. Кўйлагимнинг ёқаси қирқ икки, оёқ кийимим ҳам қирқ иккинчи ўлчамли. Буғдой рангман. Сочим қирқ ёшимдан оқара бошлаган.

Ҳозир оппоқ. Кўзларим катта-катта, юзимнинг чап томонида билинар-билинмас хол бор. Қошларим қоп-қора. Юрганда дадил қадам ташлайман. Кўпроқ оқ кийим кияман... Ҳаётимдан мамнунман. Қизиқадиган соҳам – қадимий, ўрта аср тарихий воқеалари ҳақидаги асарларни кўп ўқийман. Бу ҳақида анча-мунча маълумотлар тўплаганман. Ҳар қандай қолоқ, иқтисодий ночор ташкилотнинг молиявий салоҳиятини яхшилаш учун озгина бўлса-да фойдам тегади, хўжалик раҳбари ва бош ҳисобчиси соғлом, ҳалол фикрлайдиган ва унга амал қиладиган шахс бўлса, корхонанинг нуфузи яхшиланишига ишонаман. Агар раҳбар ё бош ҳисобчи ўз манфаатини ўйлаб иш юритар экан, бу хўжаликнинг иш жараёни узоққа бормайди.

Шундай қилиб, мен учун ҳаёт – синов майдони. Бу майдонда ўзимни синайман, кимлигимни, нималарга қодир эканлигимни, нима учун яшаётганимни англашим керак.

Атрофимдаги одамлар фақат ўзларини ўйлашади. Ташкилотнинг ривожланиши, иқтисодий самарадорлик улар учун ёт нарса. Келдингми, келдинг. Нима мақсадда келдинг? Бугун хўжаликка қандай нафинг тегди? Келгусида хўжаликни кенгайтириш, ишлаб чиқаришни ривожланти-

KITOBXON
BILIMLAR XAZINABONI

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to‘liq versiyasi
https://kitobxon.com/oz/asar/4584 saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
https://kitobxon.com/uz/asar/4584 сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную
версию можно найти на сайте
https://kitobxon.com/ru/asar/4584